

Фаховий коледж

Закарпатського угорського університету імені Ференца Ракоці II

Освітньо професійний ступінь	<i>Фаховий молодший бакалавр</i>	Форма навчання	<i>денна</i>	Навчальний рік/ семестр	<i>2026-2027 семестр: осінній</i>
-------------------------------------	----------------------------------	-----------------------	--------------	--------------------------------	-----------------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Основи виготовлення ляльок
Циклова комісія	Дошкільна освіта
Освітня програма	-
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/ практичні/семінарські/ лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: вибіркова Кількість кредитів: 3 Лекції: 20 Практичні заняття: 26 Лабораторні заняття: 0 Самостійна робота: 44 Форма підсумкового контролю: залік
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Гогола Золтан Стефанович, викладач художнього мистецтва вищої категорії gogola.zoltan@kmf.org.ua консультації за домовленістю Classroom дисципліни
Пререквізити навчальної дисципліни	Базові знання середньої освіти.
Анотація дисципліни, мета, завдання та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, загальні та фахові компетентності, основна тематика дисципліни	<p>Підготовка здобувачів покликана ознайомити їх з технологією виготовлення основних видів театральних ляльок та практичному використанні набутих знань. На заняттях здобувачі отримують знання щодо принципів виготовлення різних видів театральних ляльок та методів роботи з різними матеріалами та технічними засобами відповідними до виду театральної ляльки.</p> <p>Метою вивчення навчальної дисципліни є дати загальне поняття про системи театральних ляльок та процес їх виготовлення; ознайомити студентів зі специфікою театру ляльок та різноманітністю характерів у лялькових виставах, які потребують уважного та вмілого вибору образотворчих засобів.</p> <p>Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - засвоєння студентами технологічних прийомів обробки різних матеріалів; - озброєння студентів необхідними практичними вміннями й навичками виготовлення та художнього оформлення виробів; - розвиток художнього сприйняття: вміння відчувати колір, форму, усвідомлювати емоційну виразність об'єкту, здійснювати відбір засобів, що дозволяють передавати його образний зміст;

- застосування набутих знань, умінь і навичок при виконанні творчих завдань;
- виховання у студентів активності, самостійності, прагнення до творчості.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати:

- види театральних ляльок;
- прийоми композиційного рішення основних видів театральних ляльок;
- прийоми технічного рішення основних видів театральних ляльок.

Уміти:

- робити ескіз ляльки;
- робити креслення ляльки;
- працювати з глиною та пластиліном;
- створювати скульптуру за ескізом;
- виготовляти як окремі елементи ляльки, так і повністю ляльку;
- відливати гіпсову форму;
- працювати з деревиною;
- працювати з пінополістиролом;
- заварювати клейстер;
- ґрунтувати левкасом;
- кроїти;
- шити;
- працювати з поролоном;
- працювати з залізом;
- ліпити пап'є-маше;
- виготовляти декорації;
- робити ескіз ляльки.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Лялька – символ. Ляльковий театр в дошкільній освіті. Театр ляльок та іграшок як ефективний засіб емоційно-естетичного виховання дошкільників
Тема 2. Примітивна вивідна лялька з паперу. Техніки виготовлення, кольори, виготовлення ляльок із паперу. Настільний театр.
Тема 3. Пальчиковий театр. Матеріали, образи. техніка виготовлення пальчикових ляльок.
Тема 4. Рукавичкова лялька та її різновиди. Технологія роботи з пап'є-маше. Побудова викрійки монтюра. Змонтована рукавичкова лялька.
Тема 5 Тіньовий театр та його ляльки. Техніки виготовлення образів до тіньового театру
Тема 6. Лялька-маріонетка, її виражальні можливості. Різновиди ляльок-маріонеток. Матеріали, образи. техніка виготовлення ляльок-маріонеток.
Тема 7. Вертепна лялька. Образи вертепного театру. Матеріали. Техніки виготовлення вертепного театру.
Тема 8 . Тростинна лялька та її різновиди. Виготовлення голови ляльки гапіту, кінцівок (руки та долоні). Побудова викрійки та виготовлення одягу для тростинної ляльки.

	Тема 9. Ляльки-гібриди. Поєднання сучасних ляльок та традиційних ляльок-оберегів. Матеріали. техніки виготовлення
	Тема 10. Пейзажі для лялькового театру. Матеріали. Техніки виготовлення Особливості.
	Самостійна робота
	Тема / Вид роботи
	Виготовлення набір ляльок пальчикового театру для вистави конкретної казки
	Виготовлення набір ляльок рукавички до вистави конкретної казки
	Виготовлення набір образів до тіньового театру для конкретної казки
	Виготовлення за вибором одної ляльки-маріонетки
	Виготовити вертепного лялькового театру для дітей середньої групи.
	Виготовлення одної тростинна ляльки за вибором.
	Виготовлення одної ляльки-гібрид.
Виготовлення плани-проекти пейзажів до п'яти лялькової вистави	

Критерії контролю та оцінювання результатів навчання

Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Основи виготовлення ляльок» здійснюється згідно [Положення про систему оцінювання знань здобувачів фахової передвищої освіти у Фаховому коледжі ЗУІ ім. Ф. Ракоці II](#). на основі накопичувальної (рейтингової) системи. В основу накопичувальної системи оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти покладено покроковий контроль за визначеними критеріями і накопичення рейтингових балів за різнобічну навчально-пізнавальну та практичну діяльність здобувачів освіти в процесі навчання.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення різних видів аудиторних занять, у тому числі й занять у дистанційному режимі, а також для перевірки результатів виконання завдань самостійної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами фахової передвищої освіти в процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією здобувачів фахової передвищої освіти. Завданням поточного контролю є перевірка рівня засвоєння відповідного навчального матеріалу, набуття знань і сформованості навичок вирішення конкретних питань та ситуацій, умінь самостійно опрацювати тексти, здатності осмислювати сутність змісту навчального матеріалу. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового експрес-контролю; виступів здобувачів фахової передвищої освіти під час обговорення тих чи інших питань за змістом навчального матеріалу; у формі комп'ютерного тестування тощо.

Під час поточного контролю оцінюються:

- теоретичні знання;
- навички та уміння при виконанні практичних завдань;
- навчальний матеріал, передбачений для самостійного засвоєння: індивідуальні завдання;
- інші види робіт, які передбачені робочою навчальною програмою.

Розподіл балів здобувачем освіти протягом семестру:

№	Склад та види умов виконання програми	К-ть	Макс. бал/шт.	Всього
	Активна участь на практичних заняттях	10	5	50
1	Усні відповіді на практичних заняттях	2	5	10
3	Виконання самостійної роботи	8	5	40
	Всього:			100
	Залік			40
			Всього балів:	100

При якісному виконанні всіх умов із завдань у період навчання, студенти можуть набрати максимум 100 балів.

Критерії оцінювання усних відповідей

Бали	Критерії оцінювання
5	Студент правильно відповідає на поставлене питання, вміє пояснити сутність, методику, надати класифікацію тощо, може навести приклади застосування понятійного апарату, формул, класифікацій. При цьому показує високі знання не тільки навчальних посібників, а і інших джерел, проявляє вміння аргументувати свої думки та ставлення до відповідної проблеми.
4	Студент дає правильну відповідь на поставлене питання, при цьому показує достатні знання та може навести приклади для застосування понятійного апарату, вміє аргументувати свої думки щодо відповідної категорії. Проте відповідь не є вичерпною, або допущені окремі неточності.
3	Студент у цілому відповів на поставлене запитання, але не спромігся аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, не наводить приклади, показав недостатні знання літературних джерел.
2	Студент у своєму відповіді допустив великі неточності, не міг навести приклади для застосування понятійного апарату не спромігся аргументувати свою відповідь, рівень його знання є недостатнім.
1	Студент у своєму відповіді розповідає не на поставлене запитання але пригадує деякі фрагменти змісту дисципліни, показує недостатні теоретичні знання.
0	Студент показує незадовільне знання понятійного апарату чи взагалі нічого не відповідає.

Критерії оцінювання самостійних завдань

Тип самостійної роботи яка виконується у формі виробу має бути виконана в повному обсязі самостійно з дотриманням вимог естетики; продукція має бути виготовлена з використанням конкретної техніки та конкретного матеріалу; готова робота подана на перевірку у визначений строк. Умови формування оціночного балу :

Під час оцінювання самостійної роботи студентів враховується:	Бали
Повнота виконання завдання	1
Рівень самостійності студента	1
Рівень дотримання естетичних вимог	1
Рівень акуратність при виконання виробу	1
Рівень креативних рішень у використанні конкретної техніки	1
Всього	5

Критерії оцінювання контрольної роботи (тестові завдання)

Бали	Критерії оцінювання
3	Всі завдання виконані правильно, представлені повні розв'язки завдань всіх рівнів та зроблені відповідні висновки (80-100 %).
2	Всі завдання виконані але допущені помилки, неточності в завданнях третього рівня, або не точно зроблені висновки (60-79%).
1	Завдання першого рівня виконані правильно, допущені неточності в вирішенні завдань другого та третього рівня та висновки не точні (30-59 %)
0	Якщо виконано менше 30 % завдань правильно, допущені неточності в усіх завданнях

Порядок відпрацювання пропущених занять:

1. Місце та час відпрацювання пропущених занять визначається графіком відпрацювання (консультацій) викладачів циклової комісії «Дошкільна освіта».
2. Відпрацювання пропущених лекцій і семінарських/практичних занять відбувається шляхом самостійного опанування студентами навчального матеріалу, підготовки рефератів із пропущеної теми або виконання практичних завдань та їх усного захисту перед викладачем.
3. Робота студента оцінюється «зараховано» або «не зараховано»
4. Результат відпрацювання студентами пропущених занять викладач фіксує у журналі обліку роботи.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які в сумі за змістовні модулі отримали не менше 40 балів і відпрацювали всі пропущені заняття.

Семестровий залік – це вид підсумкового контролю, що включає результати поточного контролю (модульного контролю) і складає суму балів, накопичених здобувачем фахової передвищої освіти впродовж семестру під час виконаних певних видів робіт на практичних, семінарських заняттях та виконав завдання самостійної й модульні контрольні роботи, передбачених робочою програмою з навчальної дисципліни, та в сумі накопичив 60 і більше балів.

Здобувачі фахової передвищої освіти, які виконали всі умови допуску до заліку та в сумі накопичили менше 60 балів, а також здобувачі, які бажають підвищити свій результат, проходить семестровий контроль на останньому за розкладом занятті (в семестрі) з навчальної дисципліни.

Семестровий залік проводиться у формі письмової залікової контрольної роботи або усно.

Критерії оцінювання результатів заліку (усно)

Бали	Критерії оцінювання усної відповіді
35-40	Усна відповідь характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, вміннями застосувати знання у практичних педагогічних ситуаціях, вміє самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.
30-34	Усна відповідь характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, вміннями застосувати знання у практичних педагогічних ситуаціях, позначена вміннями самостійно оцінювати явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.
25-29	Усна відповідь характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зав'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.
20-24	Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.
15-19	Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.
10-14	Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.
0-9	Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватися при розв'язанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

Оцінювання підсумкового контролю здійснюється за 100-бальною шкалою

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики		для заліку
90-100	A	відмінно	5	зараховано
82-89	B	добре	4	
75-81	C			
64-74	D	задовільно	3	
60-63	E			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	2	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	2	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

<p>Апеляція результату підсумкового семестрового контролю подається здобувачем освіти в письмовій формі протягом першої години після оголошення результатів.</p> <p>У Фаховому коледжі ЗУІ Положення про оскарження процедури оцінювання та результатів оцінювання контрольних заходів у Фаховому коледжі ЗУІ ім. Ф. Ракоці II регламентує порядок звернення та розгляду заяв здобувачів передвищої освіти.</p>	
<p>Інша інформація про дисципліну (технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>Відвідування навчальних занять є обов'язковим, основні вимоги до студентів: активність на семінарських заняттях, відпрацювання пропущених занять, допуск до підсумкового контролю; дотримання правил академічної доброчесності: самостійне виконання навчальних і контрольних завдань; правильне цитування з посиланням на автора, посилання на джерела інформації.</p> <p>Навчальні заняття проводяться в спеціалізованих кабінетах обладнаних мультимедійними проекторами; в закладі забезпечено необмежений вільний доступ до інформаційних ресурсів.</p> <p>При дистанційній або змішаній формах навчання використовується інструментарій платформи Google Classroom</p> <p>Навчальні ресурси: виклад матеріалу викладачем та його конспектування студентами, плани семінарських занять, методичні вказівки та практичні рекомендації до виконання завдань, виконання індивідуальних завдань (реферат, презентація) і самостійної роботи.</p> <p>Усі види письмових робіт перевіряються на наявність плагіату і є такими, що виконані при наявності не менше 80% оригінальності авторського тексту. Списування під час виконання письмових контрольних видів робіт заборонено. Користуватися мобільними пристроями під час проведення різних видів контролю успішності, дозволяється лише з дозволу викладача.</p> <p>Положення про академічну доброчесність в ЗУІ Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУІ</p>
<p>Рекомендовані джерела (основна та допоміжна література), електронні інформаційні ресурси</p>	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бучма, О. (2013). Особливості створення сценічного образу з театральними ляльками різних систем. Культура України, 190–198. 2. Вериківська, І. (1971). Художник і сцена. Мистецтво. 3. Виходцевський, В. (2011). Технологія виготовлення театральної ляльки. К.-Л. : Простір М. 4. Лідер, Д. (2004). Театр для себе. 5. Лідер, Д. (1972). Образ вистави. 6. Поволоцький, І. (2005). Лялька як основний принцип вистави. 7. Френкель, М. (1980). Композиція у сценографії. 8. Френкель, М. (1978). Сценічне середовище у сценографії. 9. Френкель, М. (1994). Короткі нотатки про американську сценографію. 10. Láposi Terka, Arany Erzsébet Módszertani segédlet a bábjáték és a bábkészítés tárgyak tanításához. <p style="text-align: center;">Додаткова</p> <p>Брехт Б. Про мистецтво театру / Б. Брехт. – К. : Мистецтво, 1977. – 366 с.</p> <p>2. Бучма О.С. Сучасна планшетна лялька як трансформація старовинної ляльки бунраку: до проблеми професійно-творчого опанування / О.С. Бучма // Мистецтвознавчі записки : зб. наук.</p>

праць. – К. : Міленіум, 2014. – вип.25 . – С. 215-222 3. Бучма О.Є. Мистецтво ляльки, яка оживає / О.Є. Бучма // ПСІ (свідомо про несвідоме). – К. : ТОВ Псі-інфо, ТОВ Інтертехнологія, 2008. - №1 (2). – С. 138-143.

4. Бучма О.Є. Особливості створення сценічного образу з театральними ляльками різних систем / О.Є. Бучма // Культура України : зб. наук. праць. – Х.: ХДАК, 2003. – Вип.. 41. – С. 190-198.

5. Бучма О.Є. Мистецтво ігрової ляльки кінця ХХ – початку ХХІ століття як синтетичний вид сценічного мистецтва/ О.Є. Бучма // Мистецтвознавчі записки : зб. наук. праць. – К. : НАККІМ, 2020. – вип. 38 . – С. 186-190.

6. Виходцевський В.О. Технологія виготовлення театральної ляльки : навчальний посібник / В.О. Виходцевський. – Київ-Львів, 2011.- 160с.

7. Голдовський Б.П. Театр кукол України / Б.П. Голдовський, С.А. Смелянська. – СанФранциско : International Press, 1998. – 274 с. 8. Інютючкін О.О. Мала енциклопедія режисера театру анімації [енциклопедія] / О.О. Інютючкін. – Х. : Колегіум, 2012. – 168с. 8. Фесенко С. Основи тренінгу і техніки актора театру ляльок / Фесенко С. – Львів, 2009. – 64 с.

Інтернет-ресурси

<http://www.akadempuppet.kiev.ua>

<http://www.marionet.com.ua>

<http://puppets.kr.ua>